

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 9.

15. septembra 1863.

XII. tečaj.

Homilija za 18. pobinkošno nedeljo.

(Gov. M. H.)

„Prinesli so mu mertvoudnega, ležečega na postelji.“ Mat. 9, 2.

V v o d.

Slovelo bode mesto Kafarnaum na brodu galilejskega morja, dokler se bo evangelje Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa učilo, bralo in poslušalo. Kar je Gospod Jezus učil, mu je bilo to lepo mesto narljubše med vsemi mesti in kraji cele dežele; tam je zdaj bivala njegova preljuba mati, tam je imel posebno zvestih prijateljev, od svojih hoj in potov se je vselej rad vračeval v to mesto, ki se v sv. pismu njegovo mesto imenuje. V Kafarnaumu najdemo Gospoda Jezusa tudi danes.

On uči na prostornem dvoru neke hiše; veliki dvor je napolnjen poslušavcev, tudi pred durmi in hišnimi vrati so ljudje, da ni mogoče v hišo priti. Kar prinesó štirje možje na postelji mertvoudnega bolnika in hočejo k Jezusu ž njim. Ker ne morejo zavoljo velike množice v hišo, nesó bolnika po stopnicah na streho, in spustijo s strehe celo postelj z mertvoudnim na njej po vervih vsred ljudstva pred Jezusa.

Ljubi kristjani! današnje sv. evangelje nam razločno pripoveduje, kako da je Gospod temu bolniku najprej grehe odpustil in ga potlej ozdravil.

Naj te besede sv. evangelja od stopinje do stopinje pregledujemo in marsikteri lep nauk se nam bo dal iz okoljščin, kako da je Gospod mertvoudnega ozdravil. — Poslušajte!

Razlaga.

Sv. evangelje pripoveduje:

1. „Prinesli so mu mertvoudnega, ležečega na postelji. In ker je Jezus vidil njih vero, je rekel —“

Kristjani! spreglejmo tega nesrečnega bolnika. Bil je mertvouden. Imel je hudo skervnino, ki je njegove ude oslabila, da se ni mogel zgeniti iz svoje hude postelje. Hudo je in žalostno, ležati v težkih bolečinah, ležati danes in jutri brez vsega polajšanja. Bolniku pridejo vse posvetne muhe, in jasno spozna nečimurnost in neumnost vsega posvetnega in pregrešnega gonjenja. Po bolezni Bog človeka kliče in ako se klicu božjemu ne ustavlja, se ne brani, tudi v svojo vest, na zdravje svoje duše pogledati: marsikteri spozna, da je tudi njegova duša zbolela, in da tudi duša potrebuje pomagila. Tako je bilo mertvoudnemu v današnjem evangelju. Slišal je večkrat praviti od Jezusa Nacarenskega, ki cudno od narhujših bolezni ozdravlja, in tudi colnarje in očitne grešnike ljubeznjivo sprejema, jih k pokori vabi in jim usmiljenje božje oznanuje. O kolikokrat je, ko je sam v svojih bolečinah ležal, zdihoval po čudnem pomočniku in učeniku Jezusu. Glej, danes pridejo dobri, priserčni prijatli, mu povedó, da je Jezus v mestu, in ga zanesó pred njega. In Jezus vidi njegovo živo vero, njegovo ponižno upanje in ga ozdravi.

Poglejmo pa tudi pridne može, ki bolnika k Jezusu prinesó. Oni so polni žive vere v čudno moč Jezusovo, voljni pridejo in se ne sramujejo, revnega, bolnega soseda svojega v borni postelji in s potežo tje nesti, kjer pomoči upajo. Ti pridni možje so nam lep izgled prave delavne kersanske ljubezni. Pomagaj in pristopi revnemu bratu, kedar le zamoreš. „Bodi usmiljen po zamoženju“; bodi mu pomagljiv, bodi si, da mu kak dar podeliš, ali da mu pri delu kaj pomagaš, bodi si, da ga podučiš, posvariš, ali ga prijazno potolažiš. Če ne moreš lačnega nasititi, moreš ž njim kruh deliti: če ne zamoreš bolnika ozdraviti, moreš pa kako uro njemu postreci, za njega kak pot storiti, ga prevzdigniti, očediti; vse, vse kar

mu storiš, naj da mu požirek merzle vode prineseš, je žlahtno delo keršanske milosti. Niso zastoj mertvoudni in njegovi prijatli v Gospoda Jezusa zaupali; sv. evangelje pové:

2. „Ker je vidil Jezus njih vero, je rekel mertvoudnemu: Zaupaj moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.“

Nad temi besedami so se vsi začudili, saj le za telesno ozdravljanje so Gospoda bili prosili. Ali Jezus je globokeje gledal. Vidil je, da je tega mertvoudnega zavolj grehov bolezen zadela; vidil je v njegovo dušo, da je huda vest bolj ga pekla, kakor telesne bolečine, zato je hotel najprej bolni, pregrešni duši pomagati in reče: „Zaupaj moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.“

Zato spreglej, kristjan moj! kedar hudo zboliš, spreglej se, ali ni morebiti tvoja duša bolj bolna, kakor revni život tvoj; ali ni morebiti bolezen zavolj greha te zadela. O zdihuj najprej po ozdravljanju svoje pregrešne duše. O kaj pomaga, ako zdravje svojega života pridobiš, tvoja duša pa večnemu ognju proti zori! O zdihuj v svoji boleznij najprej po ozdravljanju svoje duše, zdihuj v odkritoserčni spovedi po odpuščanju svojih grehov, zaupaj v Jezusa; ako si svojo vest očistil in v svetem zakramentu bolno dušo ozdravil, gotovo bodo tudi telesne zdravila blagoslovljene, ho, ako ti je v zveličanje, tudi telesno zdravje se vernilo.

Vi pa, ljubi prijatli! ki za svoje hišne, ki zbolijo, pomoči iščete, vi storite le svojo sveto dolžnost; zakaj težek odgovor čaka enkrat tistih, ki svoje bolne otroke, stariše, hišne brez zdravnika in zdravil ležati in umreti pustijo: pa skerbite njim tudi za zdravje bolne duše, za dušnega zdravnika, za sv. zakramente — da s telesom vred tudi duša njim ozdravi, ali če jim je vendar le umreti, vsaj duša v božji gnadi se loči.

3. Ko je bil Jezus mertvoudnemu rekel: „Tvoji grehi so ti odpuščeni“ so se pričujoči pismarji nad njegovo besedo pohujšali in sami pri sebi rekli: „Ta Boga preklinja.“ Zakaj kdo zamore grehe odpuščati, kakor Bog

sam? Kako pa zamore ta Nacarenec prederzniti se v božjo oblast seči in grehe odpuščati? Jezus, ki je njih misli vidil, reče: „Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Povejte, kaj je lože reči: Odpuščeni so ti tvoji grehi ali reči: Vstani in hodi? Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji grehe odpuščati (zdaj se oberne proti mertvoudnemu): Vstani, vzemi svojo postelj in hodi na svoj dom.“ Glej! mertvoudni je vstal in je šel na svoj dom. Kristjani, to je pač bilo očitno prepričanje. Tisti, ki je mertvoudnega človeka z eno besedo zamogel ozdraviti, tisti, ki je en tak čudež mogel storiti, je mogel dro tudi oblast imeti na zemlji, grehe odpuščati. Pisarji so zdaj molčali, v svojem sercu so se pa jezili na Jezusa in nove prilžnosti čakali, ga v besedi in v djanju vjeti in černiti. V tem sovražnem djanju farizejev in pisarjev gledaš, kristjan moj! nespametno terdovratnost in hudobo tistih prevzetnih ljudi, katerim znaš desetkrat njih zmote in krivicne sodbe očitati in njih temo razjasniti, kateri pa ednajstkrat svojo termo terdijo. Ja, kjer ni dobre volje, kak nauk poslušati in po njem delati, tam je vse podučenje in prepričanje zastoj. Bog daj vsem dobro voljo in ponižno serce, resnico in zveličanje svoje spoznati.

Bolj jasno glavo in za resnico pripravno serce, so imele množice, ki so ozdravljanje mertvoudnega vidile.

4. „Množice pa, to videti, so stermele in hvalile Boga, kateri je dal tako oblast ljudem.“ V to hvalo, ljubi kristjani moj! moramo tudi mi svoj glas vbrati. Nebeško oblast, katero je bil Bog svojemu Sinu Jezusu Kristusu dal, je Sin božji ljudem izročil in zapustil. Mešniki so, po katerih Jezus revno človeštvo zveličuje. Mešnike je poslal, naj v zakramentu poslednjega olja revnim bolnikom tolažbo, pomagilo in zdravje delijo. Pa, da take gnade po namestnikih Jezusovih prejemljemo: moramo kakor mertvoudni v današnjem evangelju s ponižnim, zgrevanim sercom in poboljšano voljo se njim bližati in njim bolečine svoje vesti odpreti.

S k l e p.

Pride enkrat tista težavna ura, da na smertni postelji ležimo; — oh tedaj poglej, o Jezus z usmiljenjem na nas, in reci v svoji milosti: Zaupaj moj sin, moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni; vstani, loči se verna duša, in pojdi v večno življenje. Amen.

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Od sv. roženkranca; gov. L. F.)

„Neka žena je povzdignila glas zmed množice in je rekla: Blagor telesu, ktero je te nosilo.“ Luk. 11. 12.

V v o d.

Kedar mine zimski čas, pride ljuba vigred in ž njo pride v novič vsa lepota nature. Vsako serce se veseli rožic, ki povsod iz zemlje pomaljšajo. V vence jih spletamo in se veselimo njih prijetnega duha in lepih barv. Pa le malo časa so venci lepi in prijetni. Rožice obletijo, prijeten duh zgubijo in v kratkem so spet pepel in perst. Ali en venec jez vem spleten iz nebeških rožic nar žlahtnejšega duha; te rože nikoli ne zvenejo, nikoli ne obletijo in duha nikoli zgubijo, zato ker so sveteele na nebeškem vertu. Ljubeznjivi! ta venec je tudi Vam dobro znan! ta žlahtni venec je sveti roženkranc, ktereга spomin katolijska cerkev ravno danes obhaja.

Kralji in cesarji se niso sramovali ta žlahtni venec ali roženkranc v roke vzeti in velikokrat so krono in žeslo na stran položili in prijeli za roženkranc. Sedaj ljubi poslušavci je roženkranc le še ostal v vaših rokah, v rokah pravih kristjanov. Zato vam hočem danes povedati, kako se je začel sv. roženkranc in vam razložiti skrivnosti sv. roženkranca. — Poslušajte!

Razlaga.

1. Že davno so imeli puščavniki na Egiptovskem navado, več Očenašev in češena si Marija zaporedoma žebrati; sveti roženkranc pa je še le sv. Dominik vpeljevati začel. Bilo je že pred šest sto leti, kar se je neka strašna kriva vera razprostirala po Francoskem. Z vso močjo se je jej zoperstavljal sv. Dominik. Trudil in učil je on in njegovi učenci, pa vse ni pomagalo nič in skoraj je obupal. Ves žalosten se priporoča Mariji Devici, ne jenja prositi in žebrati, dokler ni bil uslišan. Poda se v goro na samotni kraj. Tamkej se verže na kolena in prosi serčno in goreče Marijo gnadepolno Devico za pomoč proti sovražnikom keršanske vere. Tri dni in tri noči je žebral sv. Dominik; ves vspehan pa zaspí in v spanju se mu prikaže mati božja v vsi lepoti in časti; z njo so bile tri kraljice in vsaka kraljica je imela 50 tovaršic. Perva je bila belo oblečena; druga rudeča, tretja vsa zlata. Marija Devica mu razloži to prikazen. „Tri kraljice pomenjajo 3 roženkrance in 50 tovaršic to so 50 „češčena si Marija“; bela obleka pomenja veseli del, rudeča žalostni in zlata častitljivi del roženkranca. Skrivnosti spočetja, rojstva, življenja in terpljenja mojega sina, njegovega vstajenja in vnebohoda, spletene z angeljskim češčenjem in gospodovo molitvo, to je roženkranc, s katerim hočem jez počeščena biti. Vpelji to molitev povsod, in spokoril boš zgubljene ovčice.“ Tako je rekla mati božja. Ves vesel in z novim upanjem navdan se poda sv. Dominik v mesto, stopi na pridiznico in oznanuje ljudem božjo pravičnost. Da bi odvernili ostro sodbo, ktera jih čaka, jim priporoča, naj bi bežali k Mariji materi milosti, in molili sv. roženkranc. Sv. Dominik razloži to molitev in jo začne popred moliti. Celo ljudstvo je žebralo za njim in kmalo se je vidila čudna moč te lepe molitve. Veliko krivovercev se je spokorilo in h keršanski katoljski veri spet vernilo. Sv. Dominik je vpeljal braterno sv. roženkranca. Zmiraj dalej se je razprostirala ta lepa molitev, ali še le leta 1571 je bila po celem katoljskem svetu vpeljana in današnja nedelja v spomin sv. roženkranca postavljena.

Skoraj bo 300 let, kar so keršanske in turške barke ravno današnje nedeljo na morju se bile. Papež Pij je od tiste dobe, kar so se keršanske barke na morje podale, molil in prosil Marijo Devico, naj bi kristjani premagali nevernike. Tudi vsem samostanom je ukazal, naj pridno in goreče molijo: in vsi kristjani so žebrali sv. roženkranc. Hudi boj se je pričel, pet ur so se že bojevali, pa vendar niso še vedeli, kdo bo zmagal. Slednjič so zmagali kristjani. Skoraj vse barke nevernikov so bile pokončane, bilo jih je še čez 200; 15.000 vjetih kristjanov je bilo rešenih. V večni spomin je papež postavil praznik Marije premagavke. Na molitev sv. roženkranca so kristjani dosegli Marijino pomoč. Zatorej je papež tudi ukazal, naj se ravno ta dan tudi obhaja spomin sv. roženkranca. Sedaj smo slišali, kako se je sv. roženkranc začel; sedaj pa hočemo 2. čudno lepoto te molitve pregledati in se učiti, kako moramo roženkranc žebtrati, da bo nam k pridru.

2. Celi roženkranc šteje 50 „češčena si Marija“ in 5 „očenašev“. V imenu trojedinega Boga, v tistem imenu, pred katerim se priklanjajo vse kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo, v imenu tistega, od kterega vse pride, začne se sv. roženkranc. Že začetek roženkranca nas povzdiguje nad zemljo, pa nikaar samo do angelov, povzdiguje nas više do trona nar Svetejšega, naj nam berž na misel pade, da smo stvarjeni po Bogu Očetu, rešeni po Sinu, posvečeni po sv. Duhu. Tako se berž v začetku postavimo v duhu pred trojedinega Boga in molimo apostoljsko vero. Ta nam kaže sv. križ in nam pred oči postavlja vse dobrote trojedinega Boga do pregrešnih ljudi in zapopada nar večje resnice naše vere. Križ pri sv. roženkrancu smo dobili z Golgote, apostoljsko vero od aposteljnov, očenaš od Boga in češčena si Marija od arhangela. Med vsemi cvetlicami nar lepša je Gospodova molitev ali očenaš. Pa venec, ki je iz več rožic zvit, lepše in prijetniše diši, kakor pa posamezna roža. Zato se tudi očenaš in češčena si Marija večkrat zaporedoma ponavlja. Več pa je takih, ki terdijo, da se gorečnost in pobóžnost zgubi, kedar se zmiraj le ena molitev ponavlja. Taki ljudje pa le malo poznajo serce kristjana. Kolikrat izrekuje otrok ime očeta ali matere! Zakaj bi ne smel kristjan, ki je otrok Očeta nebeskega, ime

očeta in nebeške matere večkrat imenovati? Kolikokrat igrajo zazabljeni ljudje, ki ne porajtajo časa ne dnarja, noč in dan zmiraj le eno in tisto igro, pa vendar se ne utrudijo in ne naveličajo, marveč njih veselje le vedno raste, in njih gorečnost se vedno vnema.

Kdor se utruji pri očenašu, ta še ni zapopadel visoke skrivnosti in čudne lepote te molitve. In kdor je sv. roženkranc prav v duhu in v resnici žebral, ta bo obstal, da je pri vsakem očenašu in češčena si Marija spet žlahten kamen iz globočine teh molitev zajel, ta bo povedal, da je roženkranc v resnici lep venček nar žlahtnejših rožic. Kakor pa rožica nar lepše diši, kakor se v juternji zarji prelija: tako visi na vsaki rožici sv. roženkranca ena rosna kapljica, ena skrivnost, ktera daje vsaki roži, vsaki molitvi še lepši nebeški duh. In te skrivnosti so vesele, žalostne ali pa častitljive.

Vesele so posebna tolažba revnim in pomoči potrebnim, žalostne terpečim in častitljive umirajočim. Kedar človek dušne pomoči potrebuje, ga tolažijo skrivnosti veselega roženkranca. Precej prva skrivnost se glasi: „kterega si od sv. Duha spočela“. Od sv. Duha dohaja tudi nam vsa tolažba in vsa pomoč. Kedar se pri popotvanju našega življenja utrudimo od terde in ostre ceste, nam sv. roženkranc pogladi ta pot, ker nas spominja device Marije, ki je za nas Jezusa k Elizabeti nosila. Kedar človek doma ničesar ne najde, kakor stradanje in potrebnost, namesto postelje le slamo, ga spet tolaži sv. roženkranc, ker na tega kaže, kterega je Marija v Betlehemu v hlevu rodila. In kedar ne najdemo, kar bi Bogu v dar prinesli, tedaj darujemo samega Jezusa, kterega je tudi Devica v tempeljnu darovala.

In kedar smo grešili in vse zgubili in Boga žalili, tedaj nam kaže sv. roženkranc, kako bi vse in tudi tega dobili, kterega je Marija Devica v tempeljnu našla. Kristjani! to so skrivnosti veselega roženkranca; ali niso to prave kapljice nebeške rose, ktere visijo in se leskečejo na nebeških rožicah in njim dajejo duh in žlahtnost, kakoršne ne najdemo nikjer na zemlji.

Pa kako sladke so še le skrivnosti žalostnega roženkranca. Kedar s trudom in s potom po obrazu si kruha

služite, kedar vam srage pota na čelu in po obličju stojijo, kaj bi vas moglo bolj tolažiti in vam znojno čelo ohladiti, kakor to, da oči in misli povzdignete k temu, kateri je za nas vse kervavi pot potil. Kedar šiba božje pravičnosti nas hudo tepe, nam spet sv. roženkranc pobito serce poterduje, zato ker nam pred oči postavlja Jezusa, ki je za delj nas bičan bil. Kedar je glava polna skerbi in žalosti, kedar opravljivi jeziki ali pa hudi sovražniki nam glavo in serce ranijo, kedar moramo sramoto in zasramovanje prebiti, kaj bi bolj otopilo bodeče ternje, kakor pogled na glavo božjega Sina, kateri je za nas s ternjem kronan bil. Kedar človeka dolžnosti svojega stanú tarejo, kedar se mu breme že tako težko zdi, da ga ne more skorej več prenašati, kaj naj mu lajša breme, kakor usmiljeni Jezus, kateri je za nas težki križ nosil. Kedar se nam težko zdi, zavolj našega bližnjega kaj storiti, kaj prenašati, poglejmo na goro Kalvarijo, tamkaj so stali trije križi, in na srednjemu med dvema razbojnikoma je visel božji Sin, nar pravičniši in nedolžniši, kar jih je pod soncem hodilo, Jezus Kristus, kateri je za nas križan bil. Terplenje pelje v nebesa. Ob da bi tudi tako stanovitno terpeli in za Jezusom hodili, da bi poslednjo uro izreči mogli: „Dopolnjeno je. Oče! v tvoje roke izročam svojo dušo.“

Tudi umirajoči najdejo nar slajšo tolažbo v sv. roženkrancu. Kedar bomo ležali na smertni postelji, kedar bo nas groza in strah pred smertjo obhajal, tedaj se bo nam pred oči postavila svitla podoba Jezusa, kateri je od mertvih vstal. Kedar se vstrašimo pred peklom, kedar bi se bali božje jeze in pravičnosti, le poglejmo na usmiljenega Jezusa. On, ki je vesel v nebesa šel, bo naš sodnik, on bo tudi nas po svojem usmiljenju pripeljal v kraj, kamor je popred šel, da bi kraje pripravil tudi nam. Kedar potrebujemo milosti in ljubezni božje, glejte, nam je bo dal Jezus, kateri je sv. Duha nam poslal in vse gnade čez svete aposteljne izlil. Kedar nas ta svet že zapušča in mi že mu dajemo slovó, poglejmo v naš pravi dom, v nebesa, kamor je Jezus Marijo Devico vzel. In če se mi serčno vojskujemo za Jezusa, za sveto vero, z nadlogami in težavami, nam sv. roženkranc kaže svitlo krono, s katero je Jezus Marijo Devico kronal. Ta krona čaka na vse pravične,

kakor sv. Pavl pravi: „Srečen boj sem bojeval, svoj tek dokoncal, sedaj pa me čaka krona pravičnosti, katero je Bog pripravil vsem pravičnim.“

S k l e p.

Sedaj poprašam Vas, poprašam celi svet, ali bi vedel kdo boljše, močnejše, slajše in svetejše molitve, kakor je sv. roženkranc? Ali ne zapopada vsega, kar ima naša vera lepega in imenitnega?

Ali ne morajo obmolkniti vsi, ki to molitev zamečujajo? Ravno dans toliko tavžent kristjanov svoje roke z roženkrancem ovite k nebesom povzdiguje in moli to lepo molitev, — molitev, ki je že sto in sto let stara, od cerkve poterjena, od svetnikov česčena in od vseh pravičnih spoštovana. Tudi vi, ljubi poslušavci! nikoli si ne dajte iz rok zviti sv. roženkranc. Kaj lepšega vam nihče ne more dati. To so nar. zlahitnejše bukve, iz katerih mora brati tudi tisti, ki pismenk ne pozna. Vidili ste moč sv. roženkranca, morebiti ste jo že sami okusili. Kedar ste v zadregah in v težavah, naj vas zapustijo vsi prijatelji, vas vendar ne zapusti sv. roženkranc, ta je vaš slednji pa tudi nar. zvestejši prijatelj. Molite ga prav, in ložeje bo vam pri sercu in veselejše vam bo, kakor da bi s cesarjem govorili. Srečna hiša, kjer se po stari lepi navadi še roženkranc žebra. Božja gnada in blagoslov prebiva v nji. Ali gorje pohištvu, kjer se na mestu pobožne molitve sv. roženkranca zvečer sliši le polom in kletev, ali pa kjer se namesto paternoštra le kvarta v rokah derži. Srečna si ti, keršanska devica in ti mladeneč, ki noben večer ne zamudiš sv. roženkranca. Marija Devica, katero posebno sv. roženkranc razveseljuje, te bode varovala, da ne padeš v zanjke in jame zapeljivega sveta. Nar. večja težava in britkost pa nas še vse čaka, — to je smertna britkost. Tedaj ne bomo gledali po zlatih ali srebernih ketinah ali po dragih vencih, gledali le bomo po lesenih grolicah, po cvirnatih žnurici paternoštra, ta nas popelje v večnost — v nebesa.

Kedar bomo že blede in togi, tedaj ne bodo nam dali v roke zlata in srebra, žide in perstanov; sv. paternošter bojo ovili krog naših rok, — ta bo posvetil še naš prah. Zato najte nam vselej pobožno žebrali sv. roženkranc, da bi nam cvetele rožice v nebesih. Amen.

Pridiga za 20. pobinkoštno nedeljo.

(Misel: „Bog je povsodpričujoč“, nas od hudega odvrtačuje in k dobremu napeljuje; gov. J. Š—f—c.)

„Jezus je rekel kraljiču: Pojdi, tvoj sin živi!“ Jan. 4, 50.

V v o d.

Velik čudež nam pripoveduje današnje sv. evangelje. Neki kraljič je imel bolnega sina v Kafarnaumu. Slišal pa je, da je ravno kar iz Judeje prišel v Galilejo in Kafarnaumsko obližje Jezus, veliki čudodelnik. Hiti mu torej naprot, in ga milo prosi, naj pride doli, ter ozdravi njegovega bolnega sina. Jezus se ga usmili, in mu reče: „Pojdi, tvoj sin živi!“ In še tisto uro mu je ozdravel sin, kateri je bil poprej tako hudo bolan, da je že umiral. — Kar je prav posebnega pri tej prigodbi, je to, da je Jezus bolnika ozdravil s samo besedo in sicer od dalječ, tako, da ni šel doli v kraljičevo hišo, v kateri je bolnik umiral. S tim je Jezus spet pokazal svojo božjo moč in razodel svojo božjo natoro, po kateri zamore povsod na enkrat svojo delavnost skazovati, in povsod na enkrat pričujoč biti, kar zamore le sam Bog. Resnica pa, da je naš ljubi Jezus povsod pri nas, da je naš Bog povsod pričujoč, nam je zares vesela in koristna, ter zveličavna resnica. Zveličavna nam je, ker nas ta misel I. od hudega odvrtačuje, in nas II. k dobremu napeljuje; to resnico bomo danes premišljevali v Jezusovem imenu.

Razlaga.

I. Misel: „Bog je povsod pričujoč“ nas od hudega odvrtačuje.

1. Gotova resnica je, da pred Bogom ne more ubežati noben človek. Od te resnice je bil kralj David res do dobrega prepričan, ko je prepeval, rekoč: „Gospod! kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi se podal v pekel, si tukaj. Ako bi od zarije vzel peruti, in bi prebival na kraju morja, bi me tudi tje peljala tvoja roka, in me deržala tvoja desnica.“ (Ps. 138, 7—10.) To resnico si je britko skušal prerok Jona, ki se je hotel odtegniti Bogu in božjemu povelju. Bog mu je bil zapovedal pokoro oznanovat hudobnim Ninivljanom. Jona pa ni hotel Boga poslušati, in namesto v Ninive, se je hotel po vodi v Tarž odpeljati. Toda Bog pošlje silen vihar na morje, in barka je bila v nevarnosti se potopiti; in vihar ne jenja, morje se ne vpokoji in nevarnost ne mine, dokler niso mornarji nepokornega Jona zgrabili in vergli v morje, kjer ga je velika riba požerla in čez tri dni spet živega iz sebe vergla na breg morja.

2. Ako pa vemo in spoznamo, da je Bog povsodpričujoč, nas res ne bo kmalu kaka reč tako močno od hudega odvrtačuvala in od greha odganjala, kakor živa misel na to. Ko bi bila Adam in Eva vidila Boga pred seboj, ali ko bi se bila vsaj prav živo nanj spomnila, kedar sta kačinim besedam nastavljala svoje uho, bi gotovo ne bila jedla prepovedanega sadu, in bi ne bila prelomila božje zapovedi. — Tako bi tudi še zdaj živa misel na povsodpričujočega Boga obvarovala greha marskterega mladenca, kedar ga vidni in nevidni sovražniki zalezujejo, ter zapeljujejo na slabe pota, po katerih bi zapravlil svojo nedolžnost in božjo prijaznost, zgubil svojo časno in večno srečo. Po nobeni ceni bi se ne dal v greh zapeljati, ampak bi potegnil za egiptovskim Jožefom, ter rekel: „Kako bi zamogel toliko hudobijo storiti, in zoper svojega Boga grešiti!“

Živa misel na božjo povesodpričujočnost bi marsiktero deklico obvarovala greha, v kateri jo zapeljuje priliznjeni svet, da bi bila, kakor nekdanja čista Suzana, pripravljena, rajši svoje življenje darovati, kakor pa svojo čistost in nedolžnost prodati.

Živa misel na božjo povesodpričujočnost bi gotovo zavernila marsikterega lažnjivca, vstavila marsikterega obrekovavca, bi jezik zavezala marsikteremu preklinjevalcu, ako bi si le, preden začne lagati ali obrekovati ali preklinjevati, prav živo postavil pred oči, da pred njim stoji neskončno sveti in pravici Bog, kateri zapisuje sleherno napčno besedo, da jej bo nekdanj plačilo odmeril natanjko po zaslužju.

Živa misel na božjo povesodpričujočnost bi gotovo vstavila marsikterega človeka, kadar se na pot ravna, da bi svojemu bližnjemu kako škodo naredil na njegovem blagu ali premoženju, ko bi se spomnil, da, če ga tudi ne vidi nobeno človeško oko, ga vidi vendar oko povesodpričujočega Boga, ki v sedmi zapovedi veleva in pravi: „Ne kradi!“ in bo nekdanj ostro postrahoval vsako storjeno krivico.

3. Da je misel na božjo povesodpričujočnost posebno pripravna, človeka od hudega odvracevati, so po svoji pameti in vesti spoznali že nekteri neverniki. Da nič ne rečem od Rimskega slavnega govornika Cicerona (lib. II. de legibus), opomnim le neverskega modrijana Tales-a, ki pravi: „Ljudje bi gotovo čistejše živeli, ko bi premislili, da je vse polno božjega bitja“, to je: da je Bog povesodpričujoč. — In kako bi ne? Saj nas že pričujočnost poštenega, veljavnega človeka nazaj derži, da si v pričo njega ne upamo kaj napčnega govoriti, kaj nerodnega storiti: koliko bolj nas bo še le živa misel na božjo povesodpričujočnost odvracevala od greha! — Sv. Gregor Naciančan pripoveduje od neke labkomiselne neverske ženske, da je ravno mislila doprinesti neko hudobijo, kar zagleda podobo modrijana Filemona. Zagledati pa modrijanovo podobo ter njegovo častitljivo in resnobno obličje, osupne in se prestraši, in kakor da bi jo bila podoba od hudega odvracevala in odganjala, si zdaj ne upa storiti namenjene hudobije. Koliko bolj je še le živa misel na povesodpričujočega Boga pripravna, nas od greha odvracevati! Kaj ne, da se človek, in bodi si tudi še tolikanj spriden in hudoben, ne bo

z lepo podstopil preklinjevati, ali kakemu drugemu človeku silo delati v cerkvi, ali še clo med povzdigovanjem, ali kedar se blagoslov daje s sv. rešnjim Telesom? In zakaj bi si kaj takega ne upal? Čigava pričujočnost bi ga nazaj držala, če bi ga že pričujočnost ljudi ne ustavljala? Gotovo božja pričujočnost, katero si človek v cerkvi, božji hiši, bliže čuti, kakor na kakem drugem kraju. Toda naj se znajde človek v cerkvi ali kje drugej, povsod je pri njem eden in ravno tisti povsod pričujoči Bog. Vsak kraj je tako rekoč cerkev, v kateri je sv. rešnje Telo v kazalnici (monštranci) v čiščenje izpostavljeno. Zakaj na vsakem kraju je pričujoč neskončno sveti in veličastni Bog, in sicer tako popolnoma pričujoč, kakor da bi se znašel le samo na tem kraju, in na nobenem drugem ne. Ravno zato je pa tudi misel na božjo povsodpričujočnost takó pripravna, človeka na grešnem potu ustaviti, in grešnika odverniti od njegovih hudih potov. Prigodilo se je že, da je ta misel nekterega človeka, kateri o drugih priložnostih ni maral ne za ljudi, ne za Boga, tako grozensko pretresla in prevzela, da je ves prestrašen se tresel in trepetal, kakor da bi že na ostri sodbi božji stal.

Kakor je pa misel na božjo povsodpričujočnost res prav pripravna, nas od hudega odvracevati, je tudi vsa pripravna, nas

II. k dobremu napeljevati, ker nas priganja, božje zapovedi spolnovati, v čednostih rasti, in popolniše prihajati dan na dan.

1. Starega očaka Abrahama je Bog sam opominjal, ter mu rekel: „Hodi v pričo mene, in bodi popolnoma“, to je: Živi tako, kakor bi mene vedno vidil poleg sebe, in boš popolnoma postal. (I. Moz. 17, 1.) — Prerok Samuel je že svoje mlade dni v svetosti in popolnomosti tako močno naprej prišel, da je dopadel Gospodu in ljudem. (I. Kralj. 2, 26.) In kaj menite, kdo ga je tako močno naprej pripravil v svetosti in popolnosti? Sveto pismo pravi: „Deček je bil služabnik pred Gospodovim obličjem, pred oči Helijsa, duhovna. (I. Kralj. 1, 11.) Živel je tako, kakor bi bil vidil, da Gospod Bog in duhoven Heli, njegov učenik, vedno v njega gledata, in imata zmirom vanj obrnjen svoj pogled. — Tudi kralj David je postal mož po volji božji, ker je živel tako, kakor

bi se vedno znašel pred obličjem Gospodovim, kar sam spričuje rekoč: „Spolnujem tvoje zapovedi in tvoje spričevanja (sporočila); ker vse moje pota se znajdejo pred tvojim oblicjem.“ (Ps. 118, 168.)

2. Ravno tako bi tudi mi zvesto spolnovali sveto voljo božjo, in svetejši in svetejši, in popolniši in popolniši prihajali, ko bi neprenehoma imeli Boga pred očmi. To veste, da se vojščak na vojski naj hrabriše bojuje in naj bolj junaško obnaša takrat, kedar vidi in ve, da ima njegov kralj ali cesar vanj obrnjene svoje oči. Tudi mi smo vojščaki nebeškega kralja, ter se vojskujemo za nebeško kraljestvo, katero silo terpi in bo le silnim v last. Tem serčneje se bomo vojskovali za prelepo nebeško kraljestvo, ako nikdar ne pozabimo, da je božje oko, oko našega večnega kralja, vedno obrnjeno v nas in vse naše djanje in nehanje. — Učenci v šoli niso nikoli tako pridni in poslušni, kakor so takrat, kedar vidijo, da ima učenik v njih obrnjen svoj pogled. Tudi mi smo učenci nebeškega učenika, in gotovo se bomo tudi mi tem pridniše učili naukov večnega življenja in prave keršanske modrosti, ako si prav pridno sklicujemo v spomin, da naš nebeški učenik vedno gleda na nas. — Hlapci in dekletje nikoli ne delajo tako verno in zvesto, kakor takrat, kedar jim je gospodar za petami ali pa jim gospodinja gleda na perste. Tudi mi smo hlapci in dekletje nebeškega Gospoda, in bomo gotovo tem zvestejše služili svojemu Gospodu in Bogu in tem verniše opravljali delo svojega zveličanja, ako nikoli iz spomina ne spustimo, da Bog, naš Gospod, se vedno ozira na nas in naša dela.

3. Ko bi božje povsodpricujočnosti nikdar ne zgrešili spred oči, o kako pobožna in prisercna bi bila potem naša molitev! kako spodobno in bogabojece bi se vsigdar zadržali pri božji službi? kako goreči bi bili za božjo čast! kako pridno in zvesto bi poslušali božjo besedo! kako ponižni bi bili v vsem svojem obnašanju! kako krotki in pohlevni v obhoji z drugimi ljudmi! kako radodarni in usmiljeni do svojega bližnjega! kako hvalezni Bogu in ljudem za vse prejete dobrote!

Ko bi imeli božjo vsegapricujočnost vedno na spominu, o kako poterpežljivi bi bili v vsakem terpljenju! Ko bi ti, ljubi moj kristjan! bolen ležal v tujem kraju med neznanimi

ljudmi, kateri bi nobene prave ljubezni do tebe ne imeli in nobenega pravega usmiljenja; kaj ne, kako milo bi ti bilo tujemu in zapuščenemu med tujimi ljudmi! Na enkrat pa bi ker nena-dama prišli k tebi tvoj skerbni oče ali tvoja ljuba mati, ali pa bi obadva ob enem pred tvojo posteljo stopila; oh, kako bi se ti pač srce razveselilo! Ali glej! če ti tudi očeta ali matere ni na pomoč, kedar se znajdeš v kakem terpljenju, je le ven-dar Bog, tvoj nebeški Oče, zmerom blizo tebe, zmerom zraven tebe, vedno pripravljen pomagati vsem, ki so, kakor David pravi, „potertega serca in ponižnega duha“, (Ps. 33, 19.) ter tistim, ki menijo, da ga nimajo in ga ne bodo imeli več ve-selja na zemlji. Hudo obolelemu človeku je že to v veliko polajšanje in hladilo, da se pri njem znajde zdravnik, do kte-rega ima zaupanje. Bog pa ni le, kakor zdravnik pri bolniku, tu ali tam kako uro pri nas, kedar se najdemo v kakem terpljenju, ampak je pri nas vsaki čas, vsako uro po noči in po dnevu, in nas tudi le eno samo minuto ne zapusti. Kako tolaživna nam je pač ta resnica! kako močno nas priganja, v krizih in težavah izročiti se v sveto voljo božjo, in poter-pežljivo in vdano prenašati vsako terpljenje v terdnem zau-panji na božjo gotovo pomoč.

Sosebno podbudna pa nam je misel na božjo povsod-pričujočnost v smertnih težavah. Smert nam je s'rahu in groze polna. Pa tudi takrat, kedar se nam približuje neznanā smertna ura, se lahko z Davidom tolažimo rekoč: „Ako bi ravno po smertni senci hodil, se ne bom nič hudega bal, ker si ti z menoj, (o Gospod)!“ (Ps. 22, 4.) V smertni senci pa hodimo, kedar nam je smert že tako blizo, da bi lahko njena senca na nas padla, ko bi smert imela telo. V smertni senci hodimo, kedar smert tako rekoč svojo senco verže na naše oči, da se nam skalé in stamné; in kedar svojo senco razgerne čez našo dušo, da jo zalivajo britkosti in maloserč-nost. V smertni senci tedaj hodimo, kedar nas sprehajajo smertne težave, in kedar umiramo. Takrat nam prav za prav nobeden človek ni prav blizo, akoravno bi jih še toliko stalo krog naše postelje; zakaj nobeden nam ne more blizo s svojo pomočjo v smertnih težavah; nobeden nam ne more sape zljajšati, kedar nam težka prihaja; nobeden nam ne more svit-

lobe poskerbeti, kadar se nam stemni pred očmi; nobeden nam ne more smertne groze iz serca pregnati; nobeden ne duše spremi tje, kamor pojde, kadar telo umerje. Kdo pa je pri nas, tudi kadar umiramo? Kdo bo tudi ondi, kamor duša pojde po smerti telesa? Glejte! Bog bo pri nas tu in tam. Kadar pa mora kako dete iti skoz temni gozd ali kak drug temen kraj, ga ne bo ne pol toliko strah, kadar je oče pri njem, kakor bi ga bilo, ko bi očeta zraven ne bilo. Tako tudi misel na božjo povsodpričujočnost odganja od nas presilni strah pred britko smertjo in neznano večnostjo in nam srečno umreti pomaga.

S k l e p.

Poglejte, ljubi poslušavci! kako lepo nas misel na božjo povsodpričujočnost od hudega odvrta in k dobremu napeljuje; zatoraj vam svetujem skerbno se poslužiti tega točnega in zdatnega pripomočka v vseh okoljščinah življenja, kakor je svetoval star puščavnik svojemu mlajšemu tovaršu. Prišel je namreč nekega dne mlad puščavnik ves otožen in klavern k staremu puščavniku v egiptovski puščavi, in mu pripoveduje rekoč: „Častljivi oče! mnogoverstne pregrešne misli mi delajo mnogo skušnjav. Prizadevam si premagati jih z vsem modrovanjem in odbijanem, kakor sem se ga le koli po šolah učil; pri vsem tem pa jih le vendar ne morem premagati. Povejte mi, kaj naj storim?“ Stari puščavnik pa ga zaverne rekoč: „Moj sin! ti si terdni meč strahu božjega od sebe vergel, in se z bičjem oborožil. Ž njim ne boš zmagal! Podaj se nazaj pod strah božji, čigar oko vidi vse in povsod. Misel na vsevednega in povsodpričujočega Boga razdene in požgè vse hude misli, kakor plamen mahoma v pepel spremeni malo slamnato bilko.“ Amen.

Pridiga za zahvaljeno nedeljo.

(Zahvalimo se Bogu! gov. J. A—st.)

„Kaj bom Gospodu za vse to povernil, kar mi je dal.“ Psalm. 115, 12.

V v o d.

Gospod, kam hočem iti pred tvojim duhom? in kam hočem pred tvojim obličjem bežati? Ako gori v nebesa grem, si ti tamkej; ako doli v pekel grem, si tudi tukaj. Ako bom z daničnimi perutami zletel, in na kraju morja prebival, me bo tudi tje tvoja roka peljala, in me bo tvoja desnica držala. Ps. 138, 7—10. Naj bom, kjer koli hočem, povsod se znajdem pričo živega Boga, ki v nedosegljivi luči prebiva. V sv. pismu berem od njegovih svetih lastnost, da je vsegamogočen, povsodpričujoč, večen, neskončno pravičen, — in groza me obide, strah me spreleta. Potlej pa tudi berem: Bog je ljubezen in moje serce se veseli, in od veselja poskakuje, in tudi jez zapojem hvaljno pesem, ktera iz milijonov serc se dans glasi. Ravno zato smo se tudi mi danes na tem svetem kraju zbrali, da bi zahvaljni praznik veselo obhajali, da bi dobrote to leto prejete premislili in iz celega serca Bogu se zahvalili. Kar mašnik pri vsaki sveti maši moli ali poje: „Hvalimo Gospoda svojega Boga“, to tudi jez dans na ves glas iz tega svetega kraja vam zakličem. Da se pa hvaležnost v naših sercih obudi, k temu naj nam pričujoča sveta ura pripomore, in jez je ne vem boljše obrniti, kakor da vam na dvojno uprašanje odgovorim:

I. Zakaj naj se Bogu zahvalimo?

II. Kako naj se Bogu zahvalimo?

Pripravite se!

Razlaga.

I. Kdo, kristjani moji! je v stanu zapopasti vseh dobrot, ki nam jih je Bog to leto delil? Kdor le kolikej občutljivosti v svojem sercu še ima, mora s kraljem Davidom zdihniti: „Kaj je človek, o Gospod! da se ga spominjaš?“ Ps. 8, 5.

Premisli, kristjan moj! solnce na nebu, ki izhaja in zahaja, noč in dan zverstuje, svetlobo in toploto, rast in življenje ljudem in živini daje, zeliščem in rastlinam — kaj ti pravi? Za te, o človek! me je tvoj dobrotljivi Oče stvaril, za te izhajam in zahajam, za te zverstujem noč in dan. — Premisli v jasni noči svetlo luno, in vprašaj jo, za koga noč razsvitluje; in prijazno ti bo iz svoje višave odgovorila: Za te, o človek! me je dobrotljivi Bog vstvaril, za te razsvitlujem noč. — Premisli brezštevne zvezde na jasnem nebu, katerih vsaka je velik svet, še veliko več, kakor naša zemlja, in ktere od začetka sveta mirno in pokojno po svojih jim odkazanih potih hodijo, in velikost in slavo svojega stvarnika oznanujejo, tudi one ti glasno kličejo: Za te, o človek! nas je Gospod ustvaril! — Premisli štiri letne čase! Za koga cvetejo cvetlice pomladi? Za koga zori sadje po letu? Komu deli jesen v obilnosti svoje dari? Komu počiva po zimi trudna zemlja? Le tebi, o človek! le tebi; in na ves glas ti pravijo, pomlad in poletje, jesen in zima: Za te, o človek: nas je Gospod ustvaril. — Ja, kamorkoli na zemlji oči oberneš: živina na polju, tice pod nebom, ribe v vodi, za koga so vstvarjene? Vse, ja vse, ti z enim glasom pravijo: Za te, o človek! le za te nas je Gospod ustvaril. Kdo kristjan moj! bi pri takem premišljevanju hvaležen na svoje kolena ne padel in ne zdihnil: „Velike so tvoje dela, o Gospod! kako ti bom povernil za vse to, kar si meni storil?“ To da Bog, kateri pošilja svoje sonce dobrim kakor hudobnim, in svoj dež hvaležnim kakor nehvaležnim, Bog nam je to leto še posebne dobrote delil. Jez vam le nektere v misel vzamem.

Po nekterih krajih so letos hude nesreče ljudi obiskovale. Saj smo slišali, kako je tu in tam, kjer so ljudje obilno žetev pričakovali, toča do čistega setev pokončala, ali suša in vro-

čina vse posmodila in trud in prizadevanje celega leta v eni uri jim razdjala. — V drugih krajih je ljudem ogenj pohištvo in premoženje v pepel spremenil. — Še v drugih krajih so priderle strašne vode, so svoje bregove prestopile, se čez travnike in njive vderle, in pridelke razdiale in pobrale. — Skerbno reveži, ki so jih take nesreče zadele, zdaj uprašujejo: Kaj bomo jedli, kaj bomo pili? s čim se oblačili? — in pred ko ne z solznimi očmi zahvaljeno nedeljo dans obhajajo. — Nas pa je dobrotljivi Bog takih nesreč obvaroval, in uslišal našo prošnjo: „Daj nam dans naš vsakdanji kruh, in je naš trud in naše delo obilno nam poplačal, tako da spet moramo reči: „Kaj bom Gospodu za vse to povernil, kar mi je dal.“ Vidil si, ljubi kristjan! čez leto, v hiši svojega soseda marsikter križ in marsiktero terpljenje, marsktero bolezen, ki ga je na bolniško posteljo vergla, in marsktero bolečino, ki je njegovo moč slabila. Tebe pa je Bog obvaroval; ti je dal telesno zdravje, in tvoje truplo v neoslabljeni moči ohranil, in zdrav in terden se še zmiraj veseliš svojega življenja. — Spoznaj, kako dober ti je Bog, in bodi mu hvaležen. Veliko njih, ki so okoli nas in z nami živeli, in z nami po zemlji prijazno se sprehajali, so si kakor mi, še veliko let obetali. Zdaj pa, ljubi kristjani! pogledjmo okoli sebe, poprašajmo: Kje so vsi tisti? Veliko zmed njih — jih ni več med nami, že počivajo v grobu, šli so skoz temne vrata v dolgo večnost! O zares pogostoma in milo je pel v naši fari pred kratkimi dnevi mertvaški zvon, in neusmiljena smert je obilno žetev imela! Zdaj je pobrala mlado mater, ki je bila še toliko potrebna nepreskerbljenim otročičem, zdaj deklico v cvetji njenega življenja, in tudi mladeneč v terdni moči je padel pod njeno koso. Zdaj leta so še bili, zdaj jih ni! — On, ki je Gospod čez življenje in smert, bi bil tudi nas lahko zaklical, in glej še nam je dal čas. Veliko, o Gospod! je tvoje usmiljenje do nas, in kdo zamore popisati dela tvoje ljubezni! „Hvalite Gospoda, zakaj on je dober, in njegovo usmiljenje je večno.“ Ps. 105.

II. Če vse te dobrote, ki nam jih je dobrotljivi Bog to leto delil, premislimo, ali se ne bomo spolnili besed sv. aposteljna Pavla, ki pravi: „V vseh rečeh se zahvalite, zakaj to je volja božja v Kristusu Jezusu do vas vseh?“ I. Tes. 5, 18. Nobeden zmed nas naj ne pozabi dans Bogu se zahvaliti, da kakor nekdanj nehvaležne gobove, tudi nas ne zadene ojstra Gospodova posvaritev, ki je rekel: „Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil, in Bogu čast dal, kakor ta ptujec.“ Luk. 17, 18.

Kako naj se pa Bogu zahvalimo?

1. S sercom. Naše serce naj bo roži podobno; bolj ko sonce va-njo sije, bolj se odpira, in prijetniši duh od sebe daje. O solnce milosti in dobrotnosti božje tako prijetno v naše serca sije, in jih ogreva, naj se tudi naše serca posebno dans Bogu odpró in goreča hvala naj iz njih puhti! Bog je stvaril naše serce, on, naš nebeški Oče tudi vso pravico ima do serc svojih otrok. To da Bog nar svetejši, hoče čisto, nedolžno serce imeti, in iz čistih serc mora priti dar zahvale, da Bogu dopada. Kaj in Abel sta Bogu darovala; pogledoval je Bog na Abelna in njegov dar z dopadanjem, na Kajna in njegov dar pa ne. Abelnov dar je prišel iz dobrega pobožnega serca, Kajnov dar pa iz hudobnega. Farizejske darove božje prekletstvo požge, pobožne darove pa božja ljubezen. — Vem, da marsiktero serce je bilo to leto močno ranjeno, da marsikterega so hude nadloge zadevale; ali so ga nesreče pri pohištvu ali pri živini obiskovale, ali so hudobni jeziki njegovo dobro ime počernovali, ali je bolezen njega ali njegovo družinco obiskovala, ali mu je nemila smert koga zmed njegovih ljubih vzela. Zato ljubi kristjan! položi dans svoje ranjeno serce na zahvaljni altar naše zaveze — v sredo med ranjeno sladko serce Jezusa in Marije; tukej najdeš pravo tolažbo, tukaj nar boljše zdravilo za skeleče rane svojega serca. Zato opominjam vsako keršansko dušo z besedami sv. Duha: „Hvali, duša moja, Gospoda, in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime; hvali duša moja Gospoda, in ne pozabi njegovih dobrot.“ Psalm. 102, 1.

2. Zahvalimo se z ustmi. Kristus pravi: „Iz obilnosti serca usta govoré.“ Mat. 12, 34. Ali kar je ravno to: Od

česar serce vré, to čez usta gré. Kdor v svojem sercu terdno veruje, da vse le od Boga pride, in da tih obilnih in velikih dobrot nismo vredni, ne bo mogel molčati; gotovo bo tudi svoje usta odperl, in ž njimi hvalil Boga. Zato beremo tudi v sv. pismu od hvaležnih ljudi, kako so s sercem in z ustmi za prejete dobrote Bogu hvalo dajali. Šli so srečno Izraelci s suho nogo skoz rudeče morje, Egipčane pa so valovi morja požerli; torej Mojzes zapoje z Izraelci hvalno pesem, ki se takole začne:

„Prepevajmo Gospodu; zlo se je razkazal,

Je konja z jezdicom vred v morje vergel.“

Zvedela sta stari in mladi Tobija od Rafaela, da je angel božji, in da je na božje povelje mladega Tobija v Medijo in iz Medije spremljal; padla sta oba na svoje obličje in tri ure v svojem sercu Boga hvalila, in ko sta vstala, sta povsod božje dobrote oznanovala: „Velik si, Gospod! je rekel stari Tobija, od vekomaj, in tvoje kraljevanje je na vse vekomej.“ Tob. 13, 1. Premagal je pobožni David velikana Goliata z božjo pomočjo; opominjal je toraj nebo in zemljo, žive in nežive stvari je opominjal, naj Boga hvalijo: „Hvalite Gospoda vi, kateri ste v nebesih, hvalite ga na visokosti. Hvalite ga vsi njegovi angeli, hvalite ga vse njegove vojske. Hvalite ga solnce in luna, hvalite ga vse zvezde in luči.“ Psalm. 148. Glejte, tako hvaležni so bili Bogu vsi pobožni in pravični ljudje ob vseh časih. Tako hvaležni z sercem in ustmi bodimo tudi mi Bogu, ki nam tolike dobrote deli. Pri vsakem koscu kruha, ki ga uživamo, recimo s sv. Avguštinom: „Bog bodi zahvaljen.“ Posebno pa pred jedjo in po jedi ne pozablajmo kratke molitvice opravljati. Saj je tudi Jezus s sercem in ustmi svojemu nebeškemu Očetu za malo kruhov in ribic se zahvalil, ki jih je ljudstvu predpotožil, (Jan. 6. Mark. 8.), in po zadnji večerji je s svojimi učenci zahvalno pesem pel (Mat. 26, 30.) O ljubi moji! ki si po daljnih krajih kruha služite, deržite se vselej te lepe navade, kakor tisti kmet, od kterega sem v nekih bukvah bral, da je bil od nekega mestnjana h kosilu povabljen. Kakor doma, tako je tudi takej kmet svojo navadno molitvico pred jedjo zvesto opravil. Mestnjana pa ga začne zasmehovati in zaničevati zavoljo te lepe navade. Kmet pa, ki se gosposke

suknje ni vstrašil, mu ves nevoljen odgovorí: Tudi jez imam dva taka gostova, ki nimata te navade. Mestnjan: Ta sta bolj pametna ko ti. Kmet: Moje živali v hlevi, ki pameti nimajo, so take, da se nažrejo, in spet od korita grejo, in ne pogledajo tistega, ki jim pičo prinese. — Prav ga je zavernil zaničevavca svetih navad; zakaj res je, da tudi živina božje darove vživa, toda ravno zato, ker je živina, družega ne zna, kakor vživati. Dober hvaležen človek pa, kedar božje darove vživa, pogleda proti nebesom, misli na svojega Boga, se veseli svojega dobrotnika, in se mu zahvali. Ljubi poslušavci! molitve pred jedjo in po jedi le nikar ne opuščajte. Vaše kosilice, vaša večerja naj tudi služba božja bo, in „posvetite“, kakor sv. Pavl opominja, „z molitevjo in hvaležnostjo, kar vživata“. Miza, pravi sv. Krizostom, ki se z molitevjo začne in neha, obožala nikdar ne bo.

3. Bodimo Bogu hvaležni tudi s svojim djanjem, to je, obračajmo božje dobrote v božjo čast, za svoje in svojega bližnjega potrebe.

a) Bog je po Mozesu Izraelcem zapovedal, da so mu perve snope, ki so jih na polju naželi, kakor tudi pervence svojih sinov v dar prinašali (II. Moz. 13), v znamenje, da vse to od njega pride. — Tako tudi mi naj radi delimo kaj od svojega premoženja za polepšanje božjih hiš, za razširjanje sv. vere v daljnih krajih — misijonarjem v Ameriki, srednji Afriki — —.

b) Obračajmo božje dobrote v svoje potrebe, da si bomo za potrebni živež in pošteno obleko skerbeli. Varimo se od ene strani lakomnosti, in vzemimo si k sercu besede sv. Pavla: „Nič nismo na svet prinesli, in gotovo je, da tudi nič odnesti ne moremo“ (I. Tim. 6, 7.), od druge strani pa se varimo, da ne bomo kakor zgubljeni sin po pregrešnih potih svojega premoženja zapravljali. — Kristjan! Če svoje blago v shrambe zaklepaš, sebi in svoji družinci potrebnega ne privoščiš; ali če po gostivnicah pijančuješ, in v gerdih tovaršijah zapravljaš, ženi in otrokom pa beraško palico v roke podajaš: o koliki nehvaležnik si Gospodu nebes in zemlje, ki je tebe za svojega hišnika postavil! Zato bo pa tudi tebi hiševanje odvezel; zakaj lakomnost in pa zapravljivost je nar. večja nehvaležnost!

c) Obračajmo božje dobrote tudi v potrebe svojega bližnjega. — Dober, hvaležen človek si misli: „Ti, nebeški Oče! si mi več dal, kakor kar zase in za svojo družinico potrebujem; zato hočem od svojih pridelkov tudi ubogim rad kaj deliti; ti si naše polje požegnal, naj se tudi ubogi tvojega blagoslova veselé.“ — O ljubi moji! bodite usmiljenega serca in vbogih nikar ne pozablajte. Kar je stari Tobija svojemu mlademu sinu tako lepo priporočal, to tudi jez vsakemu zmed vas priporočim: „Od svojega premoženja dajaj milošno Če boš veliko imel obilno dajaj; če boš malo imel, glej da tudi od malega rad podeliš.“ (4, 7. 9.) Enkrat pa, kader bo Gospod sodit prišel, in bo neusmiljene v večni ogenj obsodil, bo vam vesele besede rekel: „Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih nar manjših bratov, ste meni storili. Pridite, žegnani mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka svetá.“ (Mat. 25.)

S k l e p.

Ljubi bratje in sestre moje! dovolite mi, preden danes svoje govorjenje dokončam, da še nekaj vas uprašam:

Časno žetev za to leto ste dokončali; ali ste pa v tem letu tudi za svojo dušo kaj našeli? Ali ste bogatiši dobrih del in lepih čednost? Pri tem uprašnji tudi mene sprehaja strah in groza! Oh življenje je tako kratko, in vsako leto, ja vsak dan bi si mogli za večnost kaj nabrati. Blagor mu, kdor tega ne pozabi — njegova je zemlja, njegove so nebesa. — Ali gorje nam, če za svojo dušo, za večnost ne skerbimo! Vsak zgubljeni dan je zaznamovan v dolžnih bukvah božjega sodnika, in z okervaveno vestjo se moramo proti nebesom dans ozreti. To da naj žalujem, naj zdihujem kakor hočem, s tim ni nič pomagano, ne meni, in ne vam! Drugači začeti, drugači živeti, s tim nam bo pomagano! Kmet, ki je letos slabo žetev imel, vendar le pridno orje in seje, pridno svoje njive obdeluje, ker prihodnjo leto boljše letino pričakuje; glej to moraš tudi ti storiti; obdelovati, še toliko pridnejši moraš obdelovati njivo svojega serca, da zamujeno popraviš, in vsaj v prihodno sadú za nebesa si nabereš. To stori, in spomni se božje besede:

„Kar človek seje, to bo tudi žet.“ Zato hočemo tukej solze in spokorne zdihleje sjati in zernje dobrih del, da bomo enkrat, kadar nas božji sodnik zakliče, obilno snopkov dobrih del in svetih čednost pred njega prinesli, in v tisto srečno deželo prišli, „kjer ne bo smerti več, tudi ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine“; kjer homo v družbi angelov in svetnikov večno veselo zahvaljeno nedeljo obhajali, in veselo hvalno pesem na vekomej prepevali: „Svet, svet, svet Gospod vsegamogočni Bog! Polne so nebesa in zemlja tvoje časti.“ Jez. 6, 2—3. Amen.

Pridiga za 22. pobinkoštno nedeljo.

(Od spoštovanja svoje duše; gov. M. T.)

„Čigava je ta podoba in napis?“ Mat. 22, 20.

V v o d.

Nek Rimski cesar je imel zalega jelena, ki se je ljudem prav privadil, in se ž njim prav podomačil. Bil je pa silno lep in poseben ljubljeneec svojega gospoda; zatoraj so ga na cesarskem dvoru z vso skerbjo redili, čez dan pa je bil spuščen, da je lahko v bližnje gozde zahajal. Da bi ga, kadar je po gozdih letal, ne bil kdo preganjal, ali ga kaj ranil, mu je dal cesar zlato zavrtnico narediti z napisom: „Ne dotaknite se me; jaz sem cesarjev!“

Kristjani! obrnimo to prigodbo v priliki sami nase; tudi nas zapeljivci in hudobneži zalezujejo, da bi nas ranili, ali še celo umorili na duši; tudi mi bi mogli reči: „Ne dotaknite se me; jaz sem Božji!“ Zakaj, po navadi je sleherna stvar tistega gospodarja, čegar znamenje ima; tako ima naša duša nad sebo znamenje svojega Boga, toraj je tudi Božja, je tedaj Njegova lastnina, Njegovo posestvo. Da ima pa naša duša zares nad sebo znamenje svojega Boga, vemo od tod, ker je Bog sam pri stvarjenji človeka rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi!“ Na to pa mu je celo od svojega duha vdihnil ne-

umerjočo dušo, in jo obdaril z umom, pametjo in prosto voljo, jej tedaj dodelil zmožnosti, ki so le zgolj Njemu lastne, tako, da naša duša nima le znamenj, ampak ima celo podobo Božjo. In ravno to je, česar moramo pri vsacem, naj bo gospod, ali berač, enako in sicer nar bolj spoštovati, ker je tudi duša zapuščenega siromaka, kakor mogočnega poglavarja, podoba svojega stvarnika. Saj, če že cesarske služabnike, ali sploh tiste, ki imajo nad seboj znamenja visokih služb, spoštujemo, komu naj bi torej več spoštovanje skazovali, kakor ravno svoji duši, ker ima nad seboj znamenja nar višega Gospoda, kralja in poglavarja nebes in zemlje?! Za tega voljo prendarimo danes nekoliko bolj, zakaj posebno gre, da dušo nar bolj spoštujemo. Iz tega se ucimo skerbí, kako ohraniti jo za večno življenje!

R a z l a g a.

Človekovo dušo moramo nar bolj spoštovati, ker je nar imenitniši, da, mojstersko delo Božjih rok. Ozrimo se na velikansko delo mogočnega stvarjenja. Ni bilo ne neba, ne zemlje. V malo dnevih kakošne čudovite in prelepe dela se vzdigajo pred našimi očmi! „Poglejte zemljo, tu znižano v prijetne doline in ravnine, tam povišano v nebotične gore in sterne snežnike; tu jo pojé studenci in potoki, tam namakajo reke, jezera in morje; tu se razgrinjajo s cveticami obsejane pisane dobrave, tam prijazni senčnati logi. Poglejte nezmerno plan sinjega morja, zdaj tiho, gladko in mirno, zdaj šumeče in peneče, polno mnogoterih rib in živalic. Poglejte nebo! O kako zalo je v tihí noči, razsvitljeno od milijon in milijon prižganih kresov, ki se gredoč po svojih večnih jim od Stvarnika odkazanih tirih tako lepo vtrinjajo in nam prijazno nasprot migljajo! Kako krasno je v belem dnevu, kedar ga orumení jutranja zarija, in pozlati solnca veličanska luč! Pač lahko pravi Mozes (I. 1, 31.) po dokončanem stvarjenji: „Vidil je Bog vse, kar je naredil, in bilo je prav dobro.“ Ali vendar je viditi, kakor bi Bog z vsem tem še ne bil zadovoljen, in bi si zmišljaj, kaj lepšega ustvariti, in zato reče: „Naredimo človeka po svoji podobi in enakosti.“ (I. 1, 26.) Iz teh besed

vidimo, da Bog, ko od človeka govori, kakor v treh osebah govori, ker pravi: „Naredimo“, ko je pri stvarjenji družih reči le rekel: „Bodi!“ in je bilo, ravno kakor bi stvarjenje človeka nobenemu družemu, razun sv. Trojici ne zaupal, in ga ne hotel stvariti, temuč narediti s svojimi rokami. — Toraj, si li moremo misliti lepšo, bolj popolnoma in drajšo podobo, kakor je podoba naše duše? Če me tedaj uprašate, je li vredna in kolicega spoštovanja je vredna naša duša, vas tudi jaz uprašam, je li vreden in kolicega spoštovanja vreden je naš Bog? Duša je Njegova podoba. „Meri, rečem s sv. Bernardinom Sienskim, Božjo vsemogočnost, s katero je zamogel, Njegovo modrost, s katero je vedel, njegovo dobrotljivost, s katero jo je hotel vstvariti, in našel boš njeno lepoto.“ „O človek, nam za tega voljo kliče sv. Avguštin, ti sam si, kakor majhen svet; bitje imaš s kameni, življenje z zelišči, rast z drevesi, občutljivost z živali, in z angeli razumnost.“ Kako velik je tedaj človek, ker je mojstersko delo Božje, in njegova duša, če smem reči, je dih od njegovega duha! — Sv. Frančišek Pavlanski je imel majhino podobo matere Božje, pred katero je sleherni dan svoje molitve opravljal, in si pred njo klečé veliko milost sprosil od Boga. Francoski kralj Ludovik XI. mu je zanjo 17 tisuč goldinarjev ponujal, pa je ni hotel dati. Naša duša pa ni le podoba, na platnu prav lepo in umetno izdelana, ampak je živa in prava podoba Božja, katero je s svojimi rokami naredil. Ali je tedaj ne bomo bolj cenili, kakor vse druge mojsterske dela, naj tudi za milijone ne bodo na prodaj.

Ako te pa tako imenitno stvarjenje ne prepriča, da si dolžen svojo dušo najbolj ceniti in spoštovati, ozri se na delo odrešenja. „Če ne verjameš Stvarniku“, pravi sv. Evzebi, „verjemi Odrešeniku. Vprašaj ga, zakaj je prišel z nebes, zakaj se je rodil v hlevu, zakaj jokal v jaslicah, zakaj zrejen bil v revščini, zakaj se potil v delavšnici.“ „Štej ure“, pravi sv. Avguštin, „njegovih 33 let, zdihljeje, ki so se vzdigovali iz njegovih pers, solze, ki jih je pojokal, misli, ki jih je imel, besede, ki jih je govoril, tepeže, ki jih je prejel, ternje, ki je bilo vanj zabodeno, žeblje, s kterimi je bil pribit, kervave kaplje, ki jih je prelil, premišljuj hlod križa, na katerem

je visel, svoje življenje izdihnil, svojo dušo za tvojo dušo dal.“ Vse to ti pravi: „Za tolike cene voljo vendar spoštuj svojo dušo!“

Prav pravi sv. Peter, da bi nam to ceno naše duše in ž njo vred naše spoštovanje do nje pokazal: „Vedite, da niste ne za zlato, ne za srebro odkupljeni, ampak za kerv Božjega sinu, da nosite v sebi njegovo podobo.“ Ali — ako bi mogel, kakor kdaj Ezehiel, pogledati v serca mnogoterih, bi bila pač spoznati na njih duši podoba Božja? Oh, tudi jaz, kakor kdaj on, bi mogel reči: „Poglej, vse podobe golazin in žival, vse prekletstva vse hudobije molikov Izraelove hiše so v podobljene na tem zidovji.“ (8, 10.) Tu kraljuje na visokem sedeži boginja napuha in prevzetnosti; tu se gloda in razjeda molik nevošljivosti, tu se napenja in šopiri, se peni in škriplje z zobmi maščevanja molik jeze in sovraštva, tu se po gnjilobah in nagnjusnih mlakužinah vlačí boginja gerde nečistosti in poželjivosti. Čigava je toraj, vas uprašam, kakor Zveličar Farizeje, ta podoba? — Gotovo ne Božja, ker je vsa drugačna, kakor je prišla iz Božjih rok.

Oh, kdo mi da dosti solz, da z Jeremijem pojem žalostinke nad Sionsko hčerjo! Zginila je od nje vsa lepota, ves lišp, ki jo je pri Bogu in pri angelih delal tako ljubeznjivo, tako častitljivo, in zdaj leži, nekdanja kraljeva nevesta, v mlakužinah greha, je sužinja pekla, in na mesto nar večega spoštovanja ji gré nar večá sramota.

2. Pa ne le zavoljo stvarjenja in odrešenja po Bogu Očetu in Sinu, temuč tudi zato moramo svojo dušo visoko spoštavati, ker imamo edino; saj, kar je edino, je človeku že posebno ljubo, naj si je že to edino kaka posebna cvetlica, ali sad, kak perstan ali denar. Človek si namreč misli: To edino imam, in če to zgubim, morebiti nič več takega ne dobim. Zato moram to skerbno varovati, da ob njo ne pridem. Če imajo starši le edinega sina, ali edino hčer, in tudi ni upanja, da bi jih kaj več od Boga prejeli; o kako preserčno to svoje edino dete ljubijo, kako mu strežejo, vedno nanj pazijo, ga za roko vodijo, da celo nič spred oči ne spusté, zato, ker se zanjo vedno bojé. In Bog varuj, da bi se kdo

njih serčeka dotaknil, ali mu kaj žalega storil. In če zboli, so berž vsi pomočki k ozdravljanju pripravljeni, berž je v hiši vse po koncu, posebno mati vse noči pri njem prečuje in si ne upa oči zatisniti, da bi svojega ljubčeka v kaki reči ne zamudila. Če se pa pri vsem tem primeri, da umerje, oh, kolika nesreča, kolika žalost, koliko joka; ne da se utolažiti; le v grobu pri njem bi nar rajše počivala. — Iz tega vidite, kako ljubo je edino, in da, kdor edino zgubi, veliko zgubi. — To je tudi materi mladega Tobija šlo k sercu, ko je popotoval proti daljni Médii. Žalostna je zdihovala po njem celi dan rekoč: „V tebi samem sva imela vse, tebe bi ne bila imela spustiti od sebe.“ (Tob. 10, 5.) — Pa, če bi tudi več duš imeli, bi vendar mogli po besedah sv. Krizostoma sleherno tako spoštovati, da bi po nobeni ceni nobene ne pogubili. In zakaj ne? Kaj ne, ti imaš dve roci, dve nogi, dve ušesi, dve očesi. Če bi pa kdo k tebi prišel, in ti rekel: Na tu imaš tavžent goldinarjev, ali kolikor sam hočeš, pa mi daj eno svojih rok, ali nog. Ali bi mu ne rekel, da ni pri zdravi pameti, da norí, ker roka ali noga ni za noben denar na prodaj? Vidiš, tako nočeš nobenega svojih udov prodati, dasiravno imaš po dvoje, ker se ti kaj tacega zdi preneumno; koliko večja neumnost bi pa bila, svojo edino dušo na prodaj postaviti, in jo še za kaj slabšega, kakor je denar, prodati! In vendar se taka neumnost, taka norčavost med kristjani, Bog vé, kolikrat godí! Zakaj prodajavci svoje edine duše so vsi krivičniki, vsi goljufi in odertniki; prodajavci svoje edine duše so vsi teh pomagači; v pravem pomenu prodajavke svoje edine duše so tiste milovanja vredne, zgubljene sirote, ki za denar, za kako prazno obljubo, ali še za kaj slabšega svoj nar večí zaklad, svojo čistost, prodajo. Ti vsi bodo vidili svojo podobo v naslednji prigodbi:

Dva moža sta imela blizo skup svoje pohištva. Eden je bil silno premožen in je imel velike čede ovec, ki so se pasle okoli po logu in dolu. Drug je bil siromaški, in razun ene ovčice ga ni imel družega premoženja; zato mu je bila nedolžna živalica posebno ljuba in draga, da jo je na nar boljše pašnike vodil, jo napajal v bistrih studenčinah in počivati jej pustil v svojem naročji. Ko pa nekega dne k unemu bogatincu

nekdo pride v gostje, pošlje ta, namesto v svoje brezštevilne čede, po edino tega siromaka, mu jo s silo potegne ž njegovega naročja, in jo zakolje, da ptujca pogosti. Ako bi mu bil torej serce iz pers utergal, bi mu ne bil mogel napraviti večje bolečine. Kaj porečete k temu početju premožnega oderuha? Kakor David, komur je bila ta pripogodba naznanjena, bi tudi mi smeli temu grozovitnežu smertno sodbo podpisati. Pa, kakor je takrat prerok Gospodov Davida zavernil, tako jaz vas zavernem, ko vam rečem: „Ta mož si ti“. (II. Kralj. 12, 7.) Zakaj edina in ljuba ovčica, katero je Jezus, dobri pastir, sprejel v svoje naročje, jo s svojim mesom pasel in napajal s svojo kervjo, je tvoja duša, da bi jo ohranil in obvaroval za večno življenje. Ali, kolikorkrat se ti je kazala kakošna časna zguba, bodi si še tako majhina, si rekel: Duša naj pogine, da mi le čast še ostane; duša naj pogine, da le moje premoženje ne zgine; duša naj pogine, da me le tovaršije ne pogrešajo; duša naj pogine, da mi le veselje tega sveta ne zvedeni! — Po tem tacem si ti tisti grozovitnež, ki tako neusmiljeno ravnaš z edino ovčico ubozega siromaka.

Da bote pa še bolj zapopadli, kakošno spoštovanje ste edini duši dolžni, se spoanite na tisto priliko pri sv. Matevžu od kupca, ki je iskal drazih kamenov in biserov: ko je pa enega našel velike cene, je šel in prodal vse, kar je imel, da ga je kupil. — Tako, in nič drugače, moramo še mi spoštovati svojo dušo. Do zdaj smo rekli: Duša naj pogine, da le drugo ohranim; zdaj pa recimo: Vse drugo naj pogine, da le dušo ohranim; zakaj: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi; na svoji duši pa škodo terpi.“ (Mat. 16, 26.)

S k l e p.

Gotovo, ako bi si kristjani te besede bolj k sercu jemali, bi svoje edine duše po taki zaničljivi ceni ne prodali, ker je ravno zato, da je edina, vsega našega spoštovanja vredna. Veliko več bi storili, kakor pobožni grof Friderik Kristijan, ki si je v svoji stanici s perstanom na oknu te le besede, da jih je pač zmiraj imel pred očmi, zapisal: „Teci in reši svojo dušo, zakaj na tem svetu ga ne boš nikjer pokoja našel.“ — Teci in reši, rečem tudi

jaz slehernemu, teci in reši svojo dušo, zakaj edina je, Božja podoba je neprecenljiva cena Kristusove kervi; torej vredna vsega tvojega spoštovanja in tvoje skerbi. Teci in reši jo — v večno življenje! Amen.

Keršanski nagovor

pri posvečenji dveh stranskih altarjev na Mirni, drugo nedeljo po Binkoštih 1856; gov. J. R. v T.

„Veseli sem se zavolj tega, ker mi je bilo rečeno, da gremo v hišo Gospodovo.“
Psalm. 121, 1.

(Konec.)

2. Kader v kako hišo stopite, kjer je več dobrih prijatlov in znancev zbranih; se gotovo narprej k tistemu, kateri vam je nar ljubši oberneti. Tega narprej pozdravite; tega narprej nagovorite. — Tako tudi storite, ljubi kristjani, kader v božjo hišo, v cerkev pridete. Tukaj najdete veliko dobrih prijatlov, veliko besednikov pri Bogu; prečisto devico Marijo, sv. Jožefa in Joakima, sv. Janeza kerstnika, sv. Petra in Pavla. Pa eden — eden vam bo vendar zmed vseh nar ljubši. Kdo? Ali ne Jezus Kristus? On je naš nar boljši prijatelj, naš božji učenik in odrešenik; on je v cerkvi, v zakramentu sv. rešnjega telesa resnično in zmiraj pričujoč. K njemu — k Jezusu se pred drugimi oberneti, njega narprej pozdravite in ogovorite, kedar v cerkev pridete; k njemu, k Jezusu narprej in pred vsemi drugimi svoje serce, svoje misli povzdignite.

Ž njim, ki nam je nar ljubši, nar raji govorimo, — njega nar raji poslušamo. V cerkvi smo, tako rekoč, bliže Boga, bližej Jezusa; sam je rekel: „kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, sem jaz v sredi med njimi“. Jezus je edini srednik med Bogom in človekom. Jezusa k Bogu narprej pošiljamo, kader molimo; v Jezusovem imenu molimo, in zavolj Jezusovega zaslužnja smo uslišani.

Tukaj v cerkvi se njegova smert na križu nekervavo ponavlja; tukaj na altarju se Jezus po mašnikovih rokah svojemu nebeškemu Očetu daruje za naše grehe, za zveličanje sveta. In pri sveti maši moramo z živo vero misliti na Jezusa, na njegovo smert, na njegov dar na križu.

Misli tedaj nedolžna duša! ki si se doslej z božjo pomočjo smertnega greha obvarovala, misli pri sv. maši z živo vero na Jezusa, kateri je iz ljubezni do tebe toliko terpel; kateri te je do smerti, do smerti na križu ljubil; in tudi ti ga boš ljubila; boš vnovič sklenila, tudi posihmal vsega greha, pa tudi vsake nevarnosti v greh, nevarnega znanja ali veselja, razuzdanega človeka, prevzetnosti v obleki skerbno se varovati, in raji z Jezusom in za Jezusa umreti, kakor smertno grešiti.

Misli, ti spokorna duša! ki si iz slabosti ali lahkomiselnosti grešila, morda veliko in hudo grešila, pa svoje grehe serčno obžalovala, čisto spovedala in kar je nar več, resnično in stanovitno poboljšala: misli pri sv. maši z živo vero na Jezusa, na njegovo smert, po kateri nas je z Bogom spravil, na njegovo kri, katero je na križu za odpuščanje naših grehov prelil; in tudi ti boš Jezusa, kakor Magdalena, toliko bolj ljubila, kolikor več ti je odpustil.

Misli tudi ti, ki živiš v smertnem grehu, v sovraštvu, v pregrešni prijaznosti in hudi navadi, pijančevati, preklinjati, klafati, mlade in stare zapeljevati, s prevzetno obleko sebi in drugim mreže nastavljati; misli tudi ti grešnik, grešnica pri sv. maši z živo vero na Jezusa, kako na križu kervavi, za odpuščanje naših grehov kervavi, — kaj je terpel, iz ljubezni do nas terpel; kako je v neznanih bolečinah na križu umerl, iz ljubezni do tebe umerl, in iz kamna bi moral ti in tvoje serce jekleno biti; da bi se svojih grehov ne kesal in s terdnim sklepom, nič več, nič več grešiti, iz cerkve ne šel. Kteri so Jezusa na križu viseti, terpeti in umirati vidili, so na svoje persi terkali in vsi skesani domu se vernili.

Na svojega nar ljubšega prijatla nar raji mislimo; svojega nar ljubšega prijatla nar raji poslušamo. V cerkvi govori Jezus z nami; tukej se nam sv. evangelje, njegov nauk oznanuje.

Sam pravi: „Kdor pridigarja posluša, mene posluša.“ Toda nekteri pusté pridigarja govoriti, svojim mislim pa drugod hoditi; nekteri pa poslušajo in se po pridigi, po toliko pridigah trohe ne poboljšajo. Kako oster odgovor jih tudi zavolj tega pri Bogu čaka! Nek cerkveni učenik pravi: „Božja beseda nikoli prazna iz ust ne gre; ali nas zveliča, ali pogubi; zveliča, če po nji živimo; ali pogubi, če se po nji ne ravnamo. Bodimo torej zbrani in polni pobožnih in svetih misel v cerkvi!

3. Ves ljubi dan vendar ne moremo v božji veži biti, zmirej ne v cerkvi tičati; naše serce pa zamore vendar zmiraj pri Bogu, pri Jezusu biti. Jezus pravi: „Kjer je vaš zaklad, tam je tudi vaše serce.“ Obernite se tedaj vselej, preden iz cerkve greste, še enkrat k Jezusu in recite: Moj Jezus! jaz grem od tebe, pa moje serce ostane pri tebi. Jaz grem na svoje delo, na opravila svojega poklica; pa moje serce ostane pri tebi. Nikdar te ne bom pozabil; nikdar ne bom pozabil tvojega darú, tvoje smerti, katero sem s hvaležnim srcem pri sv. maši premišljeval; nikdar tvoje besede, katero sem pri pridigi slišal; kader bom moral terdo delati ali kaj britkega terpeti, kader pridem v hudo skušnjavo, med neporedne ljudi, ali v grešno nevarnost, se bom živo tebe spomnil. Moje serce ostane pri tebi in ti ostaneš pri meni. Take misli, take želje so kaj lepe in Bogu ljube.

Pa še le doma, v življenji in obnaši se kaže, kdo je v cerkvi v Bogu zbran in pobožen bil, ali kdo ni bil; kdo od svojega cerkvanja duhovni dobiček ima, ali kdo ga nima. Če boljši iz cerkve greste, kakor ste v cerkev prišli; če ste po molitvi, po pridigi, po sv. maši zvestejši v spolnovanji dolžnost svojega stanu, v križih in nadlogah poterpežljiviši, v svoji noši ponižniši, v svojem govorjenji varniši, ob času skušnjave stanovitniši, do svojega bližnjega prijazniši; z eno besedo, če ste iz cerkve prišli pobožniši, blagor vam, ker po takem ste spridema v cerkvi bili, in cerkve so za vas res vrata nebeške.

S k l e p.

Nar lepši snaža sleherne cerkve so pobožni farmani, bogaboječi kristjani. Da bote res pobožni in snaža svoje olepšane cerkve, hodite v Boga in zveličanje svoje duše zamišljeni v cerkev; v cerkev pridši pa se narprej k Jezusu v zakramentu sv. rešnjega Telesa obrnite; svojega nar boljšega prijatla narprej pozdravite; njega narprej nagovorite. V molitvi vi z Bogom, z Jezusom govorite; v pridigi in keršanskem nauku Bog z vami govori. Na svojega nar ljubšega prijatla nar raji mislimo; svojega nar ljubšega prijatla nar raji poslušamo, pri njem se nar raji pomudimo. Pri sv. maši se Jezusova smert na križu nekervavo ponavlja. Mislite tedaj pri vsaki sv. maši s živo vero na dar, na Jezusovo ljubezen, in sami sebe z Jezusom Bogu darujte; obudite serčno grevengo nad svojimi grehi iz ljubezni do Boga; storite terden sklep, ne več grešiti, popolnoma po božji volji, po naukih in zgledih Jezusovih živeti, kateri je iz ljubezni do nas na križu umerl.

Pustite iz cerkve gredé svoje serce, svoje misli v cerkvi pri Jezusu. O saj tudi v cerkvi, pri molitvi, med pridigo, med sv. mašo včasih na dom, na delo, na svoje terpljenje ali celo na nečimerno veselje mislite: mislite tedaj tudi doma, pri svojem težkem delu, pri svojem terpljenji in veselji — na cerkev, na Boga, na Jezusa, — na njegovo besedo, na njegovo smert na križu. Spominjajte se, kar ste v cerkvi slišali, kar ste v cerkvi premišljevali ali sklenili, kader cerkev od deleč s polja ali gore vidite. Tudi cerkveni zvonik vam kaže na kviško, tam gori, kamor morajo vaše serca, vaše misli obrnjene biti, tam gori k nebesom, k Bogu, k Jezusu, kamor nam vsim usmiljeni Bog priti daj! Amen.

